

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-175-02

Druk nr 874

Warszawa, 4 września 2002 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest wraz z projektem podstawowego aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Zdrowia.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia 2002 r.

o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

Art. 1. W ustawie z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z 1998 r. Nr 156, poz. 1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 966 oraz z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1793) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 3 wyrazy „Minister Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska”;
- 2) w art. 3 w ust. 1 i 4 użyte w różnych przypadkach wyrazy „Minister Gospodarki” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw gospodarki”;
- 3) w art. 4 w ust. 2 wyrazy „Minister Pracy i Polityki Socjalnej, w porozumieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw pracy, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia”;
- 4) w art. 6a w ust. 1 oraz w art. 6b w ust. 5 i 6 użyte w różnych przypadkach wyrazy „rejonowy urząd pracy”, zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „powiatowy urząd pracy”;
- 5) w art. 7 w ust. 3 wyrazy „Minister Zdrowia i Opieki Społecznej” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw zdrowia”;

6) w art. 7a:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Pracownicy zakładów wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy, zatrudnieni w tych zakładach w dniu 28 września 1997 r. lub przed tą datą, są uprawnieni do:
  - 1) okresowych badań lekarskich,
  - 2) bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbestcie.
2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, są finansowane ze środków budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia.”,

b) w ust. 3 wyrazy „o których mowa w ust. 1 pkt 3” zastępuje się wyrazami „o których mowa w ust. 1 pkt 2”,

c) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

- „4. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, warunki, które muszą spełniać podmioty uprawnione do przeprowadzania okresowych badań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, sposób sprawowania nadzoru nad ich przeprowadzaniem, tryb i zakres okresowych badań lekarskich, ich częstotliwość oraz sposób dokumentowania tych badań, z uwzględnieniem profilaktycznej opieki zdrowotnej pracowników, o których mowa w ust. 1.
5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przysługuje również pracownikom zatrudnionym w zakładach, które zgodnie z art. 1 ust. 3, produkują wyroby zawierające azbest.”;

- 7) dodaje się załącznik nr 4 do ustawy w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej ustawy.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik do ustawy
z dnia .....

Wykaz zakładów, w których był stosowany azbest w produkcji i których pracownicy są uprawnieni do świadczeń określonych w art. 7a ust. 1 ustawy

1. Fabryka Okładzin Ciernych „FOMAR ROULUNDS” S.A. w Markach k. Warszawy (poprzednia nazwa – Fabryka Okładzin Ciernych „POLMO”) wraz z kooperantami,
2. Przedsiębiorstwo Państwowe „GAMBIT” Zakład Pracy Chronionej w Lubawce (poprzednia nazwa – Zakłady Wyrobów Azbestowych „GAMBIT” w Lubawce),
3. Wytwórnia Uszczelek „MORPAK” Sp. z o.o. w Gdańsku,
4. Fabryka Odzieży i Tkanin Żaroodpornych „IZO-TERM” w Gryfowie Śląskim (poprzednia nazwa – Dolnośląskie Zakłady Uszczelnień i Wyrobów Azbestowych „AZBESTOLIT” w Gryfowie Śląskim),
5. Zakłady Wyrobów Uszczelniających i Termoizolacyjnych POLONIT Sp. z o.o. w Łodzi, (poprzednie nazwy: Zakłady Uszczelnień i Wyrobów Azbestowych AZBEST, Zakłady Uszczelnień Azbestowych POLONIT),
6. Zakład Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Małkini,
7. Pruszkowskie Zakłady Materiałów Izolacyjnych w Pruszkowie,
8. Lubelskie Zakłady Eternitu w Lublinie,
9. Zakład Produkcji Płytek Cementowo-Azbestowych w Końskowoli k. Puław,
10. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Jarocinie,
11. Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych „COBRPIB” w Katowicach,

12. Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Izolacji Budowlanej w Katowicach Oddział w Pruszkowie,
13. BEMA Fabryka Płyt Filtracyjnych i Tektury w Pilchowicach (poprzednia nazwa – Fabryka Płyt Filtracyjnych „FILTR” w Pilchowicach),
14. „Dachy Szczucińskie” Sp. z o.o. w Szczucinie, (poprzednie nazwy: Zakład Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Szczucinie, Przedsiębiorstwo Materiałów Budowlanych „Izolacja”, „Eternit” Polsko-Austriacka Spółka z o.o.),
15. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „IZOPOL” S.A. w Trzemesznie,
16. Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „IZOLACJA” w Ogrodzieńcu (poprzednia nazwa – Zawierciańskie Zakłady Eternitu w Ogrodzieńcu),
17. Fabryka Styropianu i Wyrobów Pokryciowych „Izolacja” PP w Wierzbicy k. Radomia (poprzednie nazwy – Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Wierzbicy, „Izolacja Wierzbica” Fabryka Styropianu i Wyrobów Pokryciowych PP),
18. „POLIFARB”-CIESZYN” S.A. we Wrocławiu (poprzednia nazwa – „POLIFARB” Wrocławska Fabryka Farb i Lakierów),
19. PPHU HAMEX we Wrocławiu, (poprzednia nazwa - Wyrób Okładzin Hamulcowych i Renowacja Korków),
20. Kombinat Budowlany we Włocławku,
21. Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Parczewie,
22. Przedsiębiorstwo Produkcyjno Wdrożeniowe „Polinova” Sp. z o.o. w Katowicach – Zakład w Trzebini (poprzednie nazwy: Zjednoczone Fabryki Portland Cementu „Firlej” w Górcze, Chrzanowskie Zakłady Eternitu w Trzebini-Sierszy, Zakłady Wyrobów Azbestowo-Cementowych w Szczucinie, Przedsiębiorstwo Materiałów Izolacji Budowlanej „Izolacja” w Ogrodzieńcu - Zakład w Trzebini),
23. Metsa Tissue S.A. w Konstancinie - Jeziornie, (poprzednia nazwa - Warszawskie Zakłady Papiernicze),

24. Zakłady Chemiczne i Tworzyw Sztucznych Boryszew S.A. w Sochaczewie (poprzednia nazwa – Zakłady Chemiczne „Boryszew”),
25. KONIMPEX Sp. z o.o. Konin, Oddział w Sokółce (poprzednia nazwa – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe KONIMPEX Sp. z o.o. w Koninie, Oddział w Sokółce),
26. Wytwórnia Materiałów Izolacyjnych Azbestowo-Cementowych S.C. w Żelechach, gm. Piątnica,
27. Wytwórnia Uszczelek „PZL MORPAK” Zakład w Łapinie,
28. PILKINGTON POLSKA w Sandomierzu, (poprzednia nazwa – Huta Szkła Okiennego „Sandomierz”).

UZASADNIENIE

Zaproponowane zmiany mają na celu usunięcie nierówności w dostępie do opieki profilaktycznej (badania okresowe i korzystanie z leków) przez pracowników narażonych na pył azbestu w zakładach przetwórstwa azbestu, które nie zostały wymienione w dotychczas obowiązującej ustawie.

Przepisy art. 1 pkt 1-5 mają na celu dostosowanie terminologii stosowanej przez ustawę do obowiązującego stanu prawnego.

Propozycja nowego brzmienia art. 7a ust. 1 ma na celu objęcie badaniami większej liczby osób, które zyskają uprawnienia do badań okresowych w związku z rozszerzeniem listy zakładów wymienionych w załączniku nr 4 do ustawy.

Dotychczasowe przepisy art. 7a ust. 1 pkt 1 są niejednoznaczne i niespójne z przepisami art. 229 § 5 Kodeksu Pracy. Zmiana określenia „specjalistyczne badania lekarskie” na „badania okresowe” spowoduje jednoznaczność rozumienia zakresu tych badań.

Wykreślenie w art. 7a ust. 1 pkt 2 jest podyktowane niezasadnością przepisów dotyczących finansowania leczenia uzdrowiskowego z budżetu państwa, gdyż uprawnienie do bezpłatnego leczenia w szpitalu uzdrowiskowym przysługuje niezależnie od miejsca pracy i narażenia zawodowego. Pomimo skreślenia pkt 2, osoba chora w wyniku narażenia na azbest ma zagwarantowane bezpłatne leczenie uzdrowiskowe na zasadach ogólnych. Jednocześnie należy podkreślić, że niektóre choroby (nowotwory) powstałe jako konsekwencja narażenia na azbest są często przeciwwskazaniem do leczenia uzdrowiskowego. Należy także dodać, że przepis art. 7a ust. 1 pkt 2 faktycznie nie był realizowany – również w zakresie odpłatności związanej z leczeniem w sanatoriach.

Zmiana ust. 3 w art. 7a ma na celu dostosowanie przepisu do nowego brzmienia ust. 1 w tym artykule.

Dodanie ust. 4 w art. 7a ma na celu usprawnienie i skuteczną kontrolę sposobu wydatkowania publicznych środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Określenie podmiotów właściwych do przeprowadzania badań wynika z konieczności zagwarantowania jednolitości tych badań oraz z formy przekazywania środków finansowych na ten cel. Są one przekazywane przez Ministra Zdrowia z części 46, dział 851, rozdział – 85148 – Medycyna Pracy, na podstawie zawartej umowy między Ministrem Zdrowia a Wojewódzkimi Ośrodkami Medycyny Pracy, których siedziby znajdują się w pobliżu byłych zakładów pracy.

Dodanie zaś przepisu ust. 5 w art. 7a spowoduje, że uprawnionymi do bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie będą również aktualnie zatrudnieni, a nie tylko byli pracownicy.

Dodany załącznik nr 4 do ustawy – zawiera ujednolicony, aktualny, zweryfikowany przez właściwych powiatowych inspektorów sanitarnych wykaz zakładów, w których był stosowany w przeszłości azbest jako główny składnik lub dodatek do produkowanych wyrobów w postaci surowca. Wprowadzenie tego załącznika pozwoli uniknąć wątpliwości prawnych, które mogłyby powstać w przypadku wprowadzenia zmian w wykazach zakładów wymienionych w załącznikach nr 2 i 3, ponieważ pracownicy tych zakładów mieli również inne uprawnienia wynikające z ustawy. Natomiast pracownicy zakładów wymienionych w załączniku nr 4 będą uprawnieni tylko do okresowych badań oraz bezpłatnych leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie.

Biorąc pod uwagę liczbę zgłoszeń na badania w latach ubiegłych (ok. 10 % uprawnionych) szacuje się, że w bieżącym roku koszt badań wyniesie około 920 tys. zł. Kwota ta została zabezpieczona w budżecie państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia. Ponadto zabezpieczono środki finansowe na sprawowanie nadzoru nad przeprowadzaniem badań, ich dokumentowaniem oraz gromadzeniem informacji na temat np. liczby osób, które mają podlegać okresowym badaniom.

Wejście w życie ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków społecznych, nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Projekt ustawy był przedmiotem konsultacji społecznych. Zgłoszone do projektu uwagi dotyczyły:

- wykazu zakładów, w których azbest był stosowany jako surowiec - zał. nr 4 - po udzieleniu wyjaśnień cel opracowania nowego załącznika nie budził już wątpliwości,
- kosztów przejazdu na badania – Przewodniczący Zarządu ZZ Konfederacja Pracy zaakceptował wyjaśnienia, że proponowana obecnie regulacja w tym zakresie zapewni szerszy dostęp do badań,
- leczenia uzdrowiskowego – przyjęto informację, że wszystkim, również narażonym na czynniki rakotwórcze, przysługuje leczenie uzdrowiskowe, zaś w razie wystąpienia choroby leczenie w szpitalu sanatoryjnym, które jest bezpłatne.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/2683/2002/DPE-im

Warszawa, 27 sierpnia 2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-175-02, Nowy Tekst), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej nowelizacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Z up. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Piętas

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Mariusz Łapiński
Minister Zdrowia

R O Z P O R Z A D Z E N I E

MINISTRA ZDROWIA

z dnia 2002 r.

w sprawie podmiotów przeprowadzających okresowe badania lekarskie pracowników zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest.

Na podstawie art. 7a ust. 4 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, poz. 628, z 1998 r. Nr 156, poz. 1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2002 r. Nr ..., poz. ....) zarządza się, co następuje

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) podmioty uprawnione do przeprowadzania okresowych badań;
- 2) sposób sprawowania nadzoru nad ich przeprowadzaniem;
- 3) tryb i zakres okresowych badań lekarskich;
- 4) częstotliwość oraz sposób dokumentowania okresowych badań lekarskich.

§ 2. 1. Okresowe badania lekarskie zwane dalej "badaniami lekarskimi" obejmują:

- 1) badania podstawowe;
- 2) badania uzupełniające;
- 3) inne badania diagnostyczne.

2. Badania podstawowe stanowią minimalny zakres badań lekarskich i są wykonywane u każdej osoby podlegającej badaniu.

3. Badania uzupełniające są wykonywane zgodnie ze wskazaniami lekarskimi wynikającymi z oceny stanu zdrowia osoby podlegającej badaniu lekarskiemu.

4. Inne badania diagnostyczne są wykonywane na odrębne zlecenie lekarza wykonującego badanie, jeżeli zachodzi potrzeba wykluczenia innych niż narażenie na azbest przyczyn zawodowych i pozazawodowych stwierdzanych zmian patologicznych.

5. Szczegółowy zakres badań, o których mowa w ust. 1, określa załącznik do rozporządzenia.

6. Badania lekarskie przeprowadza się według jednolitej metodyki.

§ 3. Badania lekarskie przeprowadzają:

- 1) byłych pracowników zakładów wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy, którzy są obecnie zatrudnieni - lekarze sprawujący profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami aktualnie zatrudniającego zakładu,
- 2) byłych pracowników zakładów wymienionych w załączniku nr 3 do ustawy, którzy są emerytami, rencistami lub pozostają bez pracy - lekarze zatrudnieni w wojewódzkich ośrodkach medycyny pracy, które przejęły zgodnie z odrębnymi przepisami dokumentację medyczną dotyczącą tych pracowników.

§ 4. Dokumentację badań lekarskich stanowi indywidualna dokumentacja medyczna oraz karta informacyjna o przeprowadzonych badaniach lekarskich, ustalone do celów tych badań.

§ 5. 1. Nadzór na przeprowadzaniem badań lekarskich sprawuje Instytut Medycyny Pracy im. prof. dr Jerzego Nofera w Łodzi, zwany dalej "jednostką nadzorującą".

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, obejmuje:

- 1) szczegółowe określenie metodyki badań, o której mowa w § 2 ust. 6, oraz zapewnienie jednolitej oceny radiogramów wykonanych w ramach badań lekarskich,
- 2) ustalenie wzorów dokumentacji badań lekarskich, o której mowa w § 4,
- 3) udzielanie konsultacji i wykonywanie kontroli podmiotów wykonujących badania lekarskie,
- 4) gromadzenie kart informacyjnych o przeprowadzonych badaniach lekarskich oraz zestawianie zawartych w nich danych w formie rejestru.

3. Do rejestru, o którym mowa w ust. 2 pkt 4, stosuje się przepisy o ochronie danych osobowych.

4. Jednostka nadzorująca przedstawia ministrowi właściwemu do spraw zdrowia w terminie do dnia 15 lutego każdego roku sprawozdanie z wykonania badań lekarskich zrealizowanych na podstawie ustawy.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER ZDROWIA

Załącznik do rozporządzenia

Ministra Zdrowia

z dnia .....

Zakres profilaktycznych badań lekarskich byłych pracowników zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest.

I. Badania podstawowe:

- 1) badanie ogólnolekarskie,
- 2) zdjęcie radiologiczne klatki piersiowej,
- 3) badanie spirometryczne spoczynkowe.

II. Badania uzupełniające:

- 1) badanie laryngologiczne,
- 2) badanie gazometryczne spoczynkowe.

III. Inne badania diagnostyczne:

- 1) tomografia komputerowa,
- 2) badanie gazometryczne wysiłkowe,
- 3) określenie pojemności dyfuzyjnej płuc i podatności oddechowej płuc,
- 4) badanie cytologiczne plwociny,
- 5) badanie ekg.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla Ministra Zdrowia zawartego w art. 7a ust. 4 ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 101, poz. 628, z 1998 r. Nr 156, poz. 1018, z 2000 r. Nr 88, poz. 986, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2002 r. Nr ..., poz. ...).

Projekt rozporządzenia reguluje jakie podmioty są uprawnione do przeprowadzania okresowych badań, sposób sprawowania nadzoru nad ich przeprowadzaniem, tryb i zakres okresowych badań lekarskich oraz częstotliwość i sposób dokumentowania tych badań.